

Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) Jihočeského kraje

na období 2021 – 2030

Zpracovatel:

Středisko ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, o.p.s.

Zadavatel:

Jihočeský kraj

OBSAH

Metodika zpracování	3
Vize/Cílový stav v roce 2030	4
Širší cíle/očekávaný dopad	5
Strategické oblasti, strategické cíle a opatření	6
Strategická oblast 1: Udržitelnost systému a prostředí pro EVVO	6
Strategická oblast 2: Kvalita, diverzita a inovace v EVVO	8
Strategická oblast 3: Spolupráce, síťování, propojování v EVVO	9
Strategická oblast 4: Posilování postavení a porozumění EVVO	10
Strategická oblast 5: Vzdělávací cíle a relevantní témata EVVO	11
Cílové skupiny, kterým věnovat pozornost	12
Charakteristika vybraných skupin	13
Návrh organizačního a institucionálního zajištění a systému spolupráce, předávání a výměny informací	17
Návrh možných zdrojů financování pro rozvoj systému EVVO v Jihočeském kraji	18
Návrh Akčního plánu 2021 - 2025	22
Strategická oblast 1: Udržitelnost systému a prostředí pro EVVO	22
Strategická oblast 2: Kvalita, diverzita a inovace v EVVO	27
Strategická oblast 3: Spolupráce, síťování, propojování v EVVO	29
Strategická oblast 4: Posilování postavení a porozumění EVVO	31
Strategická oblast 5: Vzdělávací cíle a relevantní témata EVVO	33

I. Metodika zpracování

Návrh Krajské koncepce EVVO a Akčního plánu na základě zakázky Jihočeského kraje zpracovalo Středisko ekologické výchovy SEVER Horní Maršov, o.p.s., zpracovatelský tým: RNDr. Jiří Kulich a Bc. Karin Richterová, kontakt: sever@ekologickavychova.cz, 739 203 200.

Koncepce byla zpracována s využitím vstupních dat, která byla získána zejména na základě:

- analytické části, včetně dotazníků vyplněných aktéry EVVO v Jihočeském kraji,
- obsahu dosavadní koncepce EVVO,
- konzultací s odborem ochrany životního prostředí, zemědělství a lesnictví (OZZL) Krajského úřadu Jihočeského kraje,
- konzultací a diskuse s vybranými aktéry v EVVO z Jihočeského kraje (zástupci poskytovatelů EVVO včetně Krajské sítě environmentálních center Krasec, z.s., pedagogy a dalšími jednotlivci doporučenými pověřenou pracovnící OZZL KÚ),
- studia krajských koncepcí EVVO z ostatních krajů České republiky,
- zkušeností s tvorbou koncepcí jak na úrovni krajské, tak na úrovni národní,
- využití národního dokumentu Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016 – 2025 (dále jen Státní program EVVO).

Po vyhodnocení možností bylo jako nejvhodnější rozdělení do strategických oblastí dle členění Státního programu EVVO, v jejichž rámci jsou zohledněna specifika Jihočeského kraje.

Mimo základních kapitol (viz obsah) je koncepce členěna do následujících oblastí:

- **Strategická oblast 1:** Udržitelnost systému a prostředí pro EVVO
- **Strategická oblast 2:** Kvalita, diverzita a inovace v EVVO
- **Strategická oblast 3:** Spolupráce, síťování, propojování v EVVO
- **Strategická oblast 4:** Posilování postavení a porozumění EVVO
- **Strategická oblast 5:** Vzdělávací cíle a relevantní témata EVVO

První návrh koncepce byl představen vybraným zástupcům klíčových aktérů EVVO v Jihočeském kraji písemně a následně i na on-line setkání, které proběhlo 5. 3. 2021. Obeslaní zástupci aktérů EVVO, účastníci setkání a další zájemci mohli své připomínky posílat do 10. 3. 2021. Ty byly zapracovány a druhá verze materiálu byla předána zadavateli k 15. 3. 2021. Následovalo připomínkové řízení a zapracování připomínek zástupce zadavatele a širšího okruhu aktérů. Třetí verze byla poskytnuta k seznámení a vyjádření členům rady kraje s gesci za oblast životního prostředí a za oblast školství, členům Výboru pro venkov, zemědělství a životní prostředí Zastupitelstva Jihočeského kraje a vedoucím odboru školství, mládeže a tělovýchovy, odboru životního prostředí, zemědělství a lesnictví a odboru ekonomického. Ve Výboru pro venkov, zemědělství a životní prostředí Zastupitelstva Jihočeského kraje byla třetí verze představena a projednána na jeho zasedání 19. 4. 2021 s následnou možností uplatnění připomínek do 26. 4. 2021. Dále byla třetí verze zveřejněna jako sdílený dokument, k připomínkování byl vyzván širší okruh aktérů a proběhlo její projednání na kulatých stolech uspořádaných on-line formou ve dvou termínech (14. 4. a 16. 4. 2021). Zapracování připomínek z těchto projednání a předání finální verze návrhu zadavateli k závěrečné kontrole proběhlo k 26. 4. 2021. Po závěrečné kontrole a odsouhlasení zadavatelem byla konečná verze předána k 10. 5. 2021.

II. Vize/Cílový stav v roce 2030

Pozn. Na základě vyhodnocení předchozí koncepce a zkušenosti s její analýzou byly stanoveny dvě úrovně popisu cílového stavu - konkrétní ověřitelné indikátory úspěchu (bezprostředně dosažitelné realizací koncepce) a na ně navazující širší cíle - očekávané dopady (ovlivňované vedle samotného systému EVVO v kraji i dalšími faktory).

Hlavní ověřitelné indikátory úspěchu Koncepce EVVO a způsob jejich ověření:

- V kraji existuje nabídka relevantních aktivit EVVO pro všechny hlavní cílové skupiny příjemců EVVO¹ a je dostupná pro zájemce ze všech částí kraje - okresů.
 - *Indikátor 1: Nabídku hodnotí jako dostupnou většina - alespoň 2/3 ve všech skupinách klíčových aktérů EVVO - poskytovatelů i příjemců (Navržený způsob ověření: Adekvátní způsob evaluace např. sekundární analýza dokumentů, dotazníkové šetření apod.)*
 - *Indikátor 2: Průměrný roční počet aktivit pro hlavní cílové skupiny²*
- Celkový stav EVVO v kraji je zlepšený z hlediska kvality, kapacity a stability v porovnání s rokem 2021.
 - *Indikátor: Hodnotí jej tak většina - alespoň 2/3 dotázaných ve všech skupinách klíčových aktérů EVVO - poskytovatelů (Navržený způsob ověření: Dotazníkové šetření či jiný obdobný způsob evaluace)*
- Všechny pro EVVO klíčové instituce a jejich složky jsou zapojeny do podpory a poskytování EVVO a trvale spolupracují. Tato spolupráce je postavena na jasných dlouhodobých pravidlech, funguje spolupráce veřejné správy a nestátních partnerů.
 - *Indikátor: Popsaná pravidla spolupráce³ a přehled zapojení klíčových institucí a jejich složek*
- Financování EVVO je srovnatelné v porovnání s průměrem let 2015-2019 a pro poskytovatele EVVO je tak dlouhodobě predikovatelné.
 - *Indikátor: Vývoj financování EVVO v letech 2021-2030*

Konkrétní ověřitelné indikátory vyjadřují posuny uvnitř systému EVVO, které mohou být verifikovány analýzou naplňování koncepce zadanou krajem. Jsou předpokladem dosažení širších cílů - očekávaných dopadů na kompetence a proenvironmentální jednání obyvatel kraje a na stav životního prostředí kraje (viz dále).

¹ děti a mládež, vzdělavatelé, dospělá veřejnost

² S ohledem na pandemickou situaci, či jiné nepředvídatelné okolnosti.

³ např. smluvně, memorandem, v rámci statutu instituce/složky apod.

Širší cíle/očekávaný dopad:

- Kompetence obyvatel kraje pro environmentálně odpovědné jednání jsou trvale posilovány a rozvíjeny.⁴
- Environmentálně odpovědné jednání obyvatel kraje a institucí v kraji se trvale prohlubuje.
- Stav životního prostředí v kraji se ve většině parametrů⁵ zlepšil oproti stavu v r. 2021.

Širší cíle vyjadřují očekávaný dopad zlepšení systému EVVO na kompetence a proenvironmentální jednání obyvatel kraje a zprostředkovaně i na stav životního prostředí kraje. Je důležité je formulovat a pracovat s nimi, protože vyjadřují smysl a směřování EVVO a bez fungujícího systému EVVO v kraji by nenastaly. Vzhledem k jejich komplexnosti je však vedle systému EVVO v kraji ovlivňují i další faktory (např. vlivy na stav EVVO, které jsou mimo působnost kraje, právní a ekonomické nástroje) a nebude je možné vyhodnotit krajem zadanou obvyklou analýzou naplňování koncepce. Některé trendy však mohou být zjištěny např. z širších průzkumů environmentální gramotnosti, veřejného mínění, analýz stavu různých složek životního prostředí apod.

⁴ viz Cíle a indikátory EVVO -

[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/environmentalni_vzdelavani_poradenstvi/\\$FILE/OEDN-Cile_a_indikatory_EVVO-20200717.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/environmentalni_vzdelavani_poradenstvi/$FILE/OEDN-Cile_a_indikatory_EVVO-20200717.pdf)

⁵ např. zvýšilo se množství vytríděného odpadu, snížila se spotřeba vody a energie na obyvatele, stabilizovaly nebo zvýšily se populace ohrožených druhů, zvýšilo se množství adaptačních a mitigačních opatření apod...

III. Strategické oblasti, strategické cíle a opatření

Pozn. 1: Strategické oblasti koncepce byly pro udržení konzistence souvisejících dokumentů zvoleny v návaznosti na strategické oblasti Státního programu EVVO⁶. Formulace strategických cílů a navazujících opatření reagují na hlavní silné a slabé stránky, příležitosti a regionální specifika identifikované v analytické části a návazně na výsledky konzultace se zástupci klíčových aktérů EVVO v kraji.

Pozn. 2: Nedílnou součástí systému EVVO je environmentální poradenství. I když v zadání a textu je pro zjednodušení používána jen zkratka EVVO, je environmentální poradenství součástí všech cílů a opatření, kde je to relevantní.

Strategická oblast 1: Udržitelnost systému a prostředí pro EVVO

Specifický cíl 1.1: V kraji je dostatečná nabídka programů EVVO zajištěná posílením kapacit poskytovatelů EVVO a zesíleným zapojením klíčových aktérů EVVO:

Kraj udrží a posílí kapacity dobře fungujících (ale zčásti podhodnocených) klíčových složek, na nichž doposud stojí krajský systém EVVO (krajský koordinátor, krajská síť EVVO, její jednotliví členové a další pracoviště EVVO, školní koordinátoři EVVO ve školách) a posílí zapojení dalších (dosud omezeně zapojených) klíčových aktérů (odbor školství, mládeže a tělovýchovy KÚ, orgány krajské samosprávy, města a obce, akademický sektor).

Opatření:

- Udržet roli krajského koordinátora EVVO
- Ze strany kraje potvrdit roli krajské sítě EVVO jako důležité součásti systému EVVO vzhledem k jejímu významu při naplňování cílů Koncepce EVVO (dlouhodobé memorandum, smlouva o spolupráci) a podpořit profesionalizaci jeho zázemí.
- Posílit stabilitu a kapacitu jednotlivých organizací EVVO a to i s ohledem na regionální pokrytí - podporou aktivních neziskových organizací EVVO a zapojením organizací zřizovaných krajem a místními samosprávami (např. muzea, knihovny, školská zařízení).
- Posílit zapojení odboru školství, mládeže a tělovýchovy Krajského úřadu Jihočeského kraje do agendy EVVO – prostřednictvím určení odpovědného kontaktního pracovníka a zejména prostřednictvím využití zapojení DDM a SŠ již aktivních v EVVO a širšího zapojení i ostatních zřizovaných organizací – dalších DDM, SŠ a dalších škol a školských zařízení, mj. vzhledem k posílené roli DDM jako školských zařízení zřizovaných krajem v systému EVVO.
- Nastavit mechanismus stálé komunikace o EVVO mezi jednotlivými relevantními složkami úřadu a orgány samosprávy (OŠMT a OZZL a příslušnými radními).

⁶ https://www.mzp.cz/cz/statni_program_evvo_ep_2016_2025

- Zapojit regionální akademická pracoviště (např. AVČR, Jihočeská univerzita) a některá specializovaná pracoviště (Centrum managementu VUR Vysoké školy evropských a regionálních studií).
- Nastavit efektivní podpůrné mechanismy k motivaci škol a zřizovatelů škol k realizaci a podpoře EVVO/jejich oceňování za realizaci EVVO.
- Zapojovat obce do vzdělávání občanů a podpořit obce ve vzdělávání úředníků v oblasti EVVO, využít spolupráce se Svazem měst a obcí Jihočeského kraje (SMOJK) ke sdílení a výměně zkušeností, prezentovat příklady z kraje (rozšířit příklady dobré praxe – např. Strakonice, vzdělávání ve městech zapojených v místní Agendě 21 - Třeboň, Tábor, Prachovice, Dačice).
- Posílit schopnost škol systematicky zajišťovat kvalitní EVVO (v plném rozsahu vzdělávacích cílů a témat EVVO) nejen externě, ale i vlastními pedagogickými pracovníky, do systému EVVO více zapojit školy s bohatou zkušeností v oblasti environmentální výchovy (školy jako neoficiální centra environmentální výchovy). Zakotvit EVVO a roli jejich poskytovatelů v krajských a dalších regionálních strategických dokumentech. (např. Dlouhodobý záměr rozvoje vzdělávání 2024+).
- Pokud se nepodaří zajistit jiné srovnatelné zdroje a pokud to kondice krajského rozpočtu dovolí, pravidelně vypisovat speciální dotační program EVVO na realizaci projektů, které jsou v souladu s koncepcí EVVO a s jejími jejími akčními plány, s alokací srovnatelnou s obdobím 2015 - 2019
- V rozpočtu kraje každoročně vyčlenit prostředky na fungování krajské sítě EVVO a na další přímé zakázky či příspěvky na konkrétní aktivity celokrajského významu vyplývající z Koncepce EVVO a z jejich akčních plánů.
- Hledat efektivní podpůrné mechanismy k podpoře získávání finančních prostředků pro EVVO ze zdrojů mimo krajský rozpočet (doporučení projektů ze strany kraje, partnerství v projektech, pomoc se spolufinancováním a předfinancováním).
- Motivovat města a obce v kraji k zahrnutí EVVO do jejich dotačních a grantových programů a podnikatelské subjekty v kraji k podpoře EVVO, podporovat jejich uvědomění, že jsou v EVVO oceňovaným a důležitým partnerem.
- Podpořit kapacity poskytovatelů EVVO pro fundraising na aktivity EVVO (např. možnosti vynaložit na to prostředky z dotačních programů).
- Podporovat a propagovat ze strany kraje zapojení věcně příslušných složek veřejné správy a podnikatelských subjektů do financování tematicky specifických programů EVVO zajišťovaných poskytovateli EVVO (např. odpady, voda, energie, lesy, potraviny, ochrana přírody...).

Cíl a opatření reagují na tato zjištění z analýzy:

- Nedostatečná stabilita organizací EV, jejich nedostatečná kapacita a nerovnoměrnost "pokrytí" území nabídkou EV
- Nevyrovnané zapojení příslušných odborů krajského úřadu Jihočeského kraje a chybějící mechanismus stálé komunikace o EVVO mezi složkami úřadu a orgány samosprávy
- Nedostatečné zapojení a využití potenciálu regionálních akademických pracovišť
- Potenciál poskytovatelů EVVO – organizací EVVO a lektorů
- Funkční krajská síť EVVO Krasec
- Role krajského koordinátora EVVO a některé formy podpory ze strany krajského úřadu a kraje
- Dlouhodobá smlouva kraje a krajské sítě EVVO Krasec
- Nadprůměrná angažovanost škol a učitelů v EVVO

- Dlouhodobá stabilita v této oblasti, podpora klíčových institucí, dostatek financí – stabilní a dostatečně vysoké finanční zdroje se snížením byrokratických omezení, s delší možností čerpání a realizace aktivit, prostředky zejména na mzdy lektorů / Dlouhodobě předvídatelný systém efektivní podpory EVVO na krajské a celostátní úrovni
- Více prostoru pro EVVO ve školách
- Zvýšení zájmu škol a učitelů o EVVO
- „Meziresortní“ spolupráce na krajské a městské úrovni
- Systém vzdělání pedagogů - specializační studia pro školní koordinátory EVVO a dalších akcí DVPP /podpora školních koordinátorů EVVO (odměna, zkrácený úvazek)
- Hustá síť ekocenter i dalších organizací a výstupů jejich práce – programů, materiálů, naučných stezek apod.
- Fungování síťové organizace (Krasec), její komunikace s Jihočeským krajem a celkově dobrá komunikace organizací v rámci regionu.
- Větší počet menších organizací, které fungují výrazně lokálně a ve specifických tématech, nedostatek velkých organizací, které mají kapacitu pokrýt službami celý kraj
- Podfinancování, nestabilita financování a omezující podmínky financování EVVO
- Nejistoty ve stabilitě a míře podpory EVVO ze strany kraje

Strategická oblast 2: Kvalita, diverzita a inovace v EVVO

Specifický cíl 2.1: Kvalitní a stále se zlepšující programy EVVO reagující na nadregionálně i regionálně zásadní výzvy:

Kraj udrží a posílí (v rámci různých typů organizací poskytovatelů EVVO) silný tým kvalifikovaných lektorů, metodiků a školních koordinátorů EVVO, schopných vytvářet, vést a vyhodnocovat programy EVVO, rozšíří propojení EVVO s praxí (výukou reálným světem) a uplatňování klíčových inovativních přístupů (jako je např. učení venku, místně zakotvené učení a klimatické vzdělávání).

Opatření:

- Podpořit rozvoj dovedností lektorů, metodiků a školních koordinátorů EVVO pro vytváření, vedení a vyhodnocování programů EVVO (např. zajištěním příležitostí ke vzdělávání a sdílení, umožněním vynaložit na to prostředky z rozpočtu kraje, včetně dotačních programů).
- Motivovat poskytovatele k tvorbě metodicky kvalitních programů reagujících na klíčová environmentální témata a k uplatňování inovativních přístupů (jako je učení venku, místně zakotvené učení a klimatické vzdělávání)
- Podpořit údržbu a rozvoj zázemí (učeben, budov, areálů) pro EVVO (podporou tvorby projektů a dotačních žádostí na zdroje mimo krajský rozpočet, umožněním vynaložit na to prostředky z krajských dotačních programů – analogicky jako u programů zaměřených na volný čas či cestovní ruch).
- Zajistit nabídku vzdělávání (včetně managementu environmentálního vzdělávání a výchovy ve školách), dlouhodobé metodické podpory a možností sdílení dobré praxe pro pedagogy, včetně možnosti absolvování specializačního studia pro školní koordinátory EVVO a podpořit možnost pedagogů se těchto aktivit účastnit (motivovat k tomu vedení a zřizovatele škol a zařadit tato témata do dotačního programu EVVO).
- Motivovat školy k co nejširšímu uplatňování výuky reálným světem, mimo školu - v obci a přírodě, ve spolupráci s odbornými organizacemi zabývajícími se životním prostředím

a přírodními zdroji – mj. profesními zemědělskými, rybářskými, včelařskými, lesnickými organizacemi.

- Při poskytování podpory se soustředit nejen na kvantitativní ukazatele, ale zejména na zlepšování kvality.

Cíl a opatření reagují na tato zjištění z analýzy:

- Nekoncepčnost a "mělkost"
- Prostředí Jihočeského kraje (příroda, krajina)
- Systematická tematická osvěta a vzdělávání v oblasti odpadů jako inspirace ve spolupráci veřejné správy a nestátních partnerů
- Zlepšení PR, fundraisingu, údržby a rozvoj areálů, vzdělávání lektorů i ostatních pracovníků poskytovatelů EVVO
- Spojení výuky s praxí (programy pro žáky, semináře pro pedagogy, příklady dobré praxe)
- Široká nabídka programů EVVO a metodické podpory EVVO ve školách - kvalitní lektoři a programy EVVO
- Systém vzdělání pedagogů - specializační studia pro školní koordinátory EVVO a dalších akcí DVPP /podpora školních koordinátorů EVVO (odměna, zkrácený úvazek)
- Větší volnost v „osnovách“ tak, aby učitel tématu EVVO mohl v případě zájmu věnovat více času a využít příležitostí pro výuku v terénu

Strategická oblast 3: Spolupráce, síťování, propojování v EVVO

Specifický cíl 3.1: Systém EVVO postavený na spolupráci a partnerství:

Při zajištění programů a služeb EVVO bude v kraji uplatňováno partnerství kraje a krajského úřadu, dalších orgánů a organizací veřejné správy a nestátních partnerů, k tomu zachovat a pravidelně naplňovat dlouhodobou smlouvu o spolupráci mezi krajem a krajskou sítí EVVO, rekonstruovat a zajistit fungování krajské koordinační skupiny EVVO, a spolupracovat zejména se sousedními i dalšími kraji, s celostátní úrovní (MŽP, MŠMT, celostátní síť EVVO (SSEV Pavučina, KEV apod.) a s partnery v sousedních zemích.

Opatření:

- Zachovat a naplňovat dohodu o spolupráci mezi krajem a krajskou sítí EVVO
- Rekonstruovat koordinační skupinu EVVO (definovat složení a funkce) a zajistit její pravidelné a dlouhodobé fungování. Při definování složení zajistit účast věcně příslušných členů rady kraje, krajského koordinátora EVVO, zástupce OŠMT a vyvážené zastoupení různých poskytovatelů EVVO.
- Posílit spolupráci v oblasti EVVO s významnými pracovišti v regionu aktivními v EVVO, např. projednat možnost posílení spolupráce se Správou Národního parku Šumava jako největším národním parkem v ČR se silným zázemím a prostředky pro EVVO, s Agenturou ochrany přírody a krajiny (AOPK) včetně Správ CHKO a Domu přírody.
- Při zajištění programů EVVO uplatňovat a podporovat partnerství orgánů a organizací veřejné správy a nestátních partnerů (neziskových subjektů i podnikatelské sféry) celkově i v různých

tematických oblastech (odpady, voda, energie, zemědělství, rybníkářství, včelařství, lesy, potraviny, ochrana přírody apod.).

- Podpořit zapojení poskytovatelů EVVO (včetně škol) do metodicky a obsahově kvalitních nadregionálních a celostátních programů, do přeshraniční spolupráce s Rakouskem a Německem.

Cíl a opatření reagují na tato zjištění z analýzy:

- Funkční krajská síť EVVO Krasec
- Koordinační skupina EVVO
- Systematická tematická osvěta a vzdělávání v oblasti odpadů jako inspirace ve spolupráci veřejné správy a nestátních partnerů
- Možnost přeshraniční spolupráce s Rakouskem a Německem

Strategická oblast 4: Posilování postavení a porozumění EVVO

Specifický cíl 4.1: Uznání a porozumění významu a roli EVVO (v systému vzdělávání i ochrany životního prostředí):

Role EVVO je v systému vzdělávání i ochrany životního prostředí chápána jako významná, kraj cíleně popularizuje krajský systém EVVO ve vazbě na zachování hodnot a budování image regionu a cíleně komunikuje cíle a význam EVVO zejména pracovníkům a představitelům veřejné správy, s důrazem na odlišení EVVO od přesvědčovacích, marketingových a PR aktivit.

Opatření:

- Propagovat krajský systém EVVO vůči veřejnosti a různým cílovým skupinám, včetně podnikatelské sféry - mj. dosaženou úroveň a kvalitu aktivit a jeho přínos pro zachování hodnot a budování image regionu (čistý přitažlivý region s unikátním přírodním prostředím, historickou tradicí, předpoklady pro udržitelný rozvoj).
- Podpořit kapacity poskytovatelů EVVO pro propagaci aktivit EVVO (např. možností vynaložit na to prostředky z dotačních programů).
- Prostřednictvím vzdělávacích a komunikačních akcí a materiálů umožnit pracovníkům a představitelům veřejné správy (kraje, krajského úřadu, měst a obcí a jejich úřadů) a vedoucím pracovníkům ve vzdělávání porozumět cílům a významu EVVO, včetně důrazu EVVO na rozvoj environmentálně odpovědného jednání, kritického myšlení a nakládání s rozdílnými východiskem, postoji a konflikty, odlišit EVVO od přesvědčovacích, marketingových a PR aktivit.
- Podporovat diskusi zapojených aktérů a komunikaci s veřejností o environmentálních tématech, včetně kultivace diskuse o (potenciálně) konfliktních tématech v oblasti životního prostředí, např. debatami a projednáváními s využitím nezávislých facilitátorů, zapojením všech dotčených aktérů i expertů zkoumajících daný problém z různých úhlů pohledu a východisek.

Cíl a opatření reagují zejména na tato zjištění z analýzy:

- Uznání významu environmentálního vzdělávání od všech klíčových subjektů včetně složek a orgánů krajské samosprávy a krajského úřadu. Zvýšení společenské prestiže a významu poskytovatelů EVVO ve vzdělávacím systému, u politiků i úředníků.
- Prostředí Jihočeského kraje (příroda, krajina)
- Zlepšení PR, fundraisingu
- Historicky jsou témata životního prostředí citlivá (diskuse o NP Šumava, JE Temelín) - to může ovlivňovat i vztah různých aktérů k EVVO
- Hrdost obyvatel na své místo k životu (čistý přitažlivý region s historickou tradicí)

Strategická oblast 5: Vzdělávací cíle a relevantní témata EVVO

Specifický cíl 5.1: Vzdělávací programy a osvětové aktivity naplňují cíle EVVO a řeší relevantní témata:

Cíle EVVO a klíčová témata popsaná ve Státním programu EVVO se prolínají do programů a služeb EVVO poskytovaných v rámci kraje se zdůrazněním regionálních specifik a aktuálních aspektů.

Opatření:

- Podporovat vytváření a vyhodnocování programů z hlediska jejich přínosu k cílům EVVO a k řešení zásadních témat EVVO.
- Podporovat uplatňování regionálních specifik (např. kvalitní prostředí/příroda Jihočeského kraje, řada příležitostí pro výuku v terénu a praxi, možnost přeshraniční spolupráce Rakouskem a Německem) a aktuálních aspektů ve vzdělávacích programech a osvětových aktivitách.

Cíl a opatření reagují zejména na tato zjištění z analýzy:

- Nekoncepčnost a "mělkost"
- Prostředí Jihočeského kraje (příroda, krajina)
- Systematická tematická osvěta a vzdělávání v oblasti odpadů jako inspirace ve spolupráci veřejné správy a nestátních partnerů

IV. Cílové skupiny, kterým věnovat pozornost

Jednotlivé cílové skupiny jsou rozděleny dle toho, zda služby v EVVO poskytují či přijímají a následně jsou blíže popsány. Je třeba ale vnímat, že díky moderním trendům ve vzdělávání se v aktivní roli mohou ocitnout nejen typické vzdělávací instituce či vzdělavatelé, ale i další subjekty - např. žáci a studenti (děti a mládež) - učí se vzájemně, předávají si zkušenosti z prožitého (peer learning⁷) apod. Z toho důvodu je třeba rozdělení brát jako obecné a vytvářet prostor právě pro možnost aktivního zapojení do obou rolí.

1) POSKYTOVATELÉ SLUŽEB EVVO

Do této skupiny zahrnujeme organizace, instituce a jednotlivce, kteří jsou zaměřeni přímo na poskytování či podporu služeb v oblasti EVVO. Subjekty, které se EVVO zabývají jen okrajově (nepřímo), zde nejsou uvedeny a jsou zahrnuty v příjemcích služeb. Mezi poskytovatele služeb řadíme zejména:

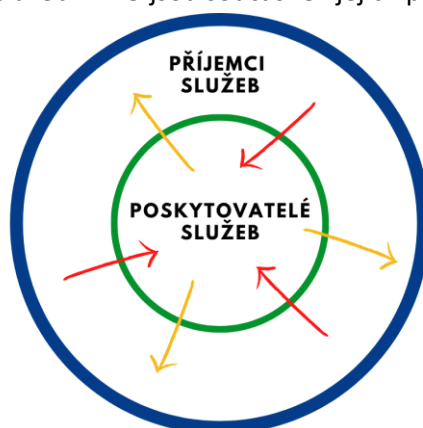
- Školy (mateřské, základní, střední, speciální a vyšší odborné školy)
- Školská zařízení (např. školská zařízení pro zájmové vzdělávání, včetně DDM)
- Vysoké školy
- Státní správu a samosprávu
- Podnikatelské subjekty činné v EVVO, např. subjekty nakládající s odpady či jednotlivými přírodními zdroji - profesní zemědělské, rybářské, lesnické, vodohospodářské organizace
- Nestátní neziskové organizace a neziskové instituce zřizované veřejnou správou činné v EVVO
- Vzdělavatele (učitele, mimoškolní vzdělavatele)

2) PŘÍJEMCI SLUŽEB EVVO

Příjemci služeb rozumíme takové instituce, organizace a jednotlivce, na které zaměřují svou činnost v oblasti EVVO poskytovatelé služeb. Mezi příjemce služeb řadíme zejména tyto skupiny:

- Děti a mládež (včetně dětí v MŠ, žáků ZŠ a SŠ)
- Studenti VOŠ a VŠ
- Ostatní široká, dospělá veřejnost
- Různé specifické profesní, zájmové a sociální skupiny (např. zemědělci, senioři, rodiny s dětmi, lidé s handicapem, členové zájmových spolků, sportovci apod.)

Zároveň i všichni poskytovatelé služeb EVVO jsou současně i jejich příjemci.

⁷ Peer learning - Wikipedia, https://en.wikipedia.org/wiki/Peer_learning

Charakteristika vybraných skupin

Mateřské školy

V Jihočeském kraji je 324 MŠ, vzdělávajících 23 017⁸ dětí, obvykle ve věku 3-6 let. Školy mají EVVO zpracované ve školním vzdělávacím programu, případně dalších dokumentech, vycházejících z Rámcového vzdělávacího programu (RVP) pro předškolní vzdělávání. EVVO je zakotveno ve vzdělávací oblasti Dítě a svět. Školy zohledňují EVVO jak ve svém provozu, tak ve výchovně vzdělávacím procesu tak, aby docházelo k propojení učeného s běžným životem. Zaměřují se převážně na vytváření pozitivního vztahu a pozitivních návyků. Děje se tak prostřednictvím každodenních činností, environmentálních projektů a tematických dnů. Pro výuku využívají přímý kontakt s přírodou i krajinou, didaktické pomůcky a další vzdělávací materiály. Na výuce se podílí interní zaměstnanci (pedagogové, asistenti a vychovatelé), ve spolupráci s externími vzdělavateli. Ti školám nabízejí služby a materiály zaměřené na výuku EVVO, včetně metodické a konzultační podpory, zapojení se do projektů a dalších aktivit.

V části MŠ působí navíc koordinátoři EVVO, kteří koordinují začlenění EVVO do školních vzdělávacích programů, pomáhají ostatním interním zaměstnancům s realizací EVVO ve výuce i při jeho praktickém zavádění do provozu MŠ a školních jídelen a velmi často koordinují spolupráci MŠ s externími vzdělavateli.

Základní školy

V kraji je k 7. 4. 2021 268 základních škol (včetně speciálních) vzdělávajících 58 063 žáků, prvního a druhého stupně základních a speciálních škol obvykle ve věku 6 - 15 let. Tato vzdělávací zařízení mají zpracovány dokumenty, jejichž součástí je průřezové téma Environmentální výchova (EV). Jedná se hlavně o školní vzdělávací programy, které vycházejí z Rámcového vzdělávacího programu (RVP) pro základní vzdělání.

Na výuce se podílí, stejně jako v případě MŠ, interní zaměstnanci a školy využívají i nabídek služeb a spolupráce od vzdělavatelů externích. I zde se jedná o nabídku služeb a materiálů zaměřených na EVVO, metodickou a konzultační podporu a možnost zapojení do projektů a dalších aktivit. Na většině základních škol působí koordinátor EVVO, jež má za úkol koordinovat začlenění EV do výuky. Ta může probíhat formou tematické či projektové výuky v rámci jednotlivých předmětů či mezipředmětově, nebo formou samostatného předmětu. Některé základní školy ještě nabízí možnost samostatného zájmového kroužku, či školního klubu zaměřeného na EV nebo pečují o přírodní školní (i ukázkové) zahrady.⁹

Velká řada základních škol a školských zařízení se snaží principy udržitelného rozvoje (předávaného žákům a dalším účastníkům vzdělávání v rámci EVVO) začleňovat do provozu školy a školní jídelny.

Školy mohou provozovat i vlastní ekoporadenské služby, či fungovat jako komunitní centra a jsou tak nedílnou součástí života celé obce či její části. Mají tak velký vliv na EVVO nejen u žáků, ale mohou přispívat k lepšímu povědomí i u dalších cílových skupin. V některých místech takto působí i mateřské školy.

⁸ Pro školní rok 2019/2020, Český statistický úřad - <https://www.czso.cz/csu/czso/skoly-a-skolska-zarizeni-skolni-rok-20192020>

⁹ O ukázkových a školních zahradách zde: <https://www.veronica.cz/ukazkove-a-skolni-zahrady>, www.prirodnizahrada.eu.

Střední a vyšší odborné školy

V Jihočeském kraji je 90 středních škol (včetně 1 konzervatoře), které navštěvuje 26 962¹⁰ žáků, obvykle ve věku 15 - 19 let a 15 vyšších odborných škol s 841 studenty, obvykle ve věku 19 - 22 let.

Tyto školy mají EVVO zapracováno do školních vzdělávacích programů, které vychází z RVP pro gymnázia (průřezové téma Environmentální výchova), RVP pro střední odborné vzdělávání (průřezové téma Člověk a životní prostředí) a z RVP pro obor vzdělání praktická škola jednoletá a dvouletá (průřezové téma Člověk a životní prostředí). Významnou roli v systému EVVO mohou sehrát střední školy, zaměřené na nakládání s přírodními zdroji - zemědělské, rybářské, a lesnické obory.

Na výuce zde se podílí aktéři interní i externí, stejně jako u předchozích dvou cílových skupin. Forma vzdělání je rovněž obdobná. Navíc zde může být specifické zaměření EVVO dle typu školy a vybraného zaměření učebního oboru. Dalším specifikem je možnost EVVO formou stáží a praktické výuky, zejména u pedagogicky zaměřených škol a v případech odborných praxí v environmentálně zaměřených či zodpovědných provozech.

Stejně jako u základních škol (viz výše), zde působí koordinátoři EVVO a tyto typy škol mohou působit na další cílové skupiny. Děje se tak například při dnech otevřených dveří, prezentacích škol na veletrzích apod. Fungování těchto škol jako komunitních center a neformálních center environmentální výchovy nebývá obvyklé, ale je možné.

Vysoké školy

Vysoké školy¹¹ poskytují vzdělání studentům, kteří dosáhli minimálně maturitní zkoušky. Věk studentů je závislý na volbě délky studia a oboru. Obvykle se jedná o tři až pětileté délky studia, na které může navazovat další typ vysokoškolského vzdělání. V Jihočeském kraji působí například Filmová akademie Miroslava Ondříčka v Písku, o.p.s., Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Vysoká škola ekonomická v Praze (Fakulta managementu v Jindřichově Hradci), Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú., Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích.

EVVO je na vysokých školách poskytována v různé intenzitě, s ohledem na zaměření školy. Největší intenzita vzdělávání v této oblasti je na Přírodovědecké fakultě Jihočeské univerzity a na pedagogických fakultách, zde se podílí zařazení EVVO do výuky liší dle aprobace. MEVPIS FROV JU je vzdělávací středisko zaměřené přímo na EVVO, nabízí širokou škálu programů EVVO od MŠ po SŠ. Na EVVO se mohou zaměřovat sami studenti v rámci svých dobrovolnických aktivit, např. při práci v akademických senátech, případně v neformálních uskupeních.

Na výuce ve vysokých školách se podílí interní zaměstnanci a vysoké školy využívají i nabídek služeb a spolupráce externích vzdělavatelů. Rovněž probíhá intenzivní spolupráce formou stáží a praktické výuky, převážně u pedagogicky zaměřených škol. V ostatních oborech může probíhat i formou odborných praxí v environmentálně zaměřených či zodpovědných provozech. Na některých školách je navázána hlubší spolupráce s externími vzdělavateli i díky projektům (financovaným např. ze zdrojů Evropské unie), které umožňují užší propojení vyučované teorie s praxí a vývoj nových metodických materiálů.

¹⁰ Pro školní rok 2019/2020, zdroj Český statistický úřad, <https://www.czso.cz/csu/czso/skoly-a-skolska-zarizeni-skolni-rok-20192020>.

¹¹ Informace o počtu škol a studentů samostatně pro Jihočeský kraj Český statistický úřad neuvádí.

Školská zařízení pro zájmové vzdělávání

Tato zařízení poskytují vzdělávání dětem, žákům a studentům a dalším účastníkům, včetně pedagogických pracovníků a široké veřejnosti¹². Jedná se o střediska volného času (domy dětí a mládeže – DDM), o školní družiny a školní kluby¹³. Školská zařízení mají zpracovány dokumenty, jejichž součástí je průřezové téma Environmentální výchova. EVVO zde realizují interní zaměstnanci, využívají rovněž nabídek služeb a spolupráce od externích vzdělavatelů. Některá školská zařízení nabízí možnost samostatného zájmového kroužku, či klubu zaměřeného na EV. Mohou rovněž nabízet ekoporadenské služby, vzdělávací krátkodobé i pobytové programy přímo zaměřené na EVVO. V Jihočeském kraji existuje rozsáhlá síť DDM. DDM Prachatice a DDM Strakonice mají pracoviště, která se přímo zaměřují na EVVO (Centrum ekologické výchovy Dřípatka, CEV Podskalí). Stejně jako školy, tak i školská zařízení se snaží principy udržitelného rozvoje (EVVO) začleňovat do vlastního provozu.

Veřejná správa (Orgány a organizace státní správy a samosprávy)

Veřejná správa je jednak podporovatelem a poskytovatelem EVVO (kromě zapojení krajského úřadu je pro kraj důležité i zapojení dalších orgánů a organizací – např. MŽP, správy Národního parku Šumava, AOPK...), jednak jsou její představitelé a pracovníci i příjemcem EVVO. Jako příjemce je u veřejné správy¹⁴ vzdělávání využíváno zejména při vstupním vzdělávání nových zaměstnanců či při seznámení jejich představitelů a pracovníků s novými trendy, zákony, službami apod. Veřejná správa při vzdělávání často spolupracuje s externími vzdělavateli, což využívá pro vzdělávání volených zastupitelů, zaměstnanců (úředníků i provozního personálu), včetně vzdělávání zaměstnanců zařízení zřizovaných některou úrovní veřejné správy (školy a školská zařízení, zoo, AOPK ČR apod.) Veřejná správa rovněž, pro výkon své činnosti, využívá odborných, konzultačních a metodických služeb externích dodavatelů.

Podnikatelská a podniková sféra

Jedná se o právnické a fyzické osoby (dále jen firmy), které poskytují služby v oblasti EVVO a dalších přidružených oborech¹⁵. Jde např. o podnikatelské subjekty nakládající s odpady či jednotlivými přírodními zdroji - profesní zemědělské, rybářské, lesnické, vodohospodářské organizace. Dále se může jednat o firmy, které nejen dodržují a propagují předepsané environmentální normy u svých výrobků a služeb, ale snaží se u nich jít ještě o něco dále, například získat zvláštní značení (ekologicky šetrný výrobek, FSC, BIO), vyrábět ze surovin místních a surovin splňujících požadavky na udržitelnost zdrojů apod. V neposlední řadě se jedná o firmy stavící svou činnost na principu Společenské odpovědnosti firem (*anglicky Corporate Social Responsibility – CSR*), včetně firem podporujících EVVO v místě svého působení materiálními a finančními prostředky.

¹² Celkové počty těchto zařízení Český statistický úřad neuvádí, uvádí pouze počty základních uměleckých škol a školních družin (292 zařízení s 35 088 žáky). Web Krajského úřadu Jihočeského kraje uvádí 10 domů dětí a mládeže a 11 dětských domovů a středisek výchovné péče.

¹³ Školská zařízení pro zájmové vzdělávání a prováděcí vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Jsou součástí výchovně vzdělávací soustavy České republiky a jedná se o střediska volného času, školní družiny a školní kluby. Školské zařízení poskytuje služby a vzdělávání, které doplňují nebo podporují vzdělávání ve školách, nebo s ním přímo souvisejí. Školské zařízení také zajišťuje ústavní a ochrannou výchovu nebo preventivně výchovnou péči.

¹⁴ Veřejná správa zajišťuje chod v 624 obcích Jihočeského kraje, tento údaj je platný k 31. 12. 2019. Konkrétní kontakty jsou v seznamu poskytovatelů služeb EVVO <https://zp.kraj-jihocesky.cz/mapa-poskytovatelu-sluzeb-evvo-v-jihoceskem-kraji.html>.

¹⁵ Seznam poskytovatelů služeb v EVVO viz poznámka č. 9.

Nestátní neziskové organizace a neziskové instituce zřizované veřejnou správou

Do této skupiny patří organizace a instituce, jejichž primárním cílem není tvorba zisku, ale veřejně prospěšné činnosti, např. vzdělávání, ochrana přírody a krajiny, sociální práce apod.¹⁶ Některé tyto subjekty poskytují vzdělávání v oblasti EVVO zejména dětem, žákům a studentům a široké veřejnosti. Některé se zaměřují i na další cílové skupiny (např. veřejnou správu, zemědělce, vzdělavatele, školy atd.), kterým poskytují nejen vzdělávání, ale i metodické, konzultační a další odborné služby a produkty. V Jihočeském kraji se některé organizace spojují do profesních asociací či sítí¹⁷. Vzdělávání a služby poskytují interní zaměstnanci či členové, některé organizace spolupracují i s dobrovolníky či externími dodavateli.

Děti a žáci

Jedná se zejména o děti, které mají prospěch ze vzdělávání a služeb poskytovaných některou z výše uvedených skupin, včetně dětí ve věku do 3 let, navštěvujících mateřské školy a zařízení pro zájmové vzdělávání. Dále se jedná obvykle o mladé lidi ve věku 6 - 19 let, tedy žáky navštěvující základní a střední školy, včetně škol speciálních a škol zaměřených na základní umělecké vzdělávání.

Vzdělavatelé

Jedná se zejména o učitele škol, pedagogické pracovníky organizací a institucí a jedince, kteří se zabývají výchovou a vzděláváním v oblasti EVVO či souvisejících oborech (např. psychologie životního prostředí, sociologie, cirkulární ekonomika, udržitelné zemědělství apod.). Často poskytují i odborné, konzultační a metodické služby. Vzdělavatelé jsou většinu času v roli poskytovatelů služeb. Část z nich se však aktivně celoživotně vzdělává a posouvají se tak do rolí příjemců služeb obvykle od externích dodavatelů. Případně získávají vzdělávání v oblasti EVVO nepřímo. Dochází k němu jako k druhotnému efektu při jiných činnostech, např. při sdílení zkušeností, práci formou kolegiální podpory, tandemové práci, mentoringu apod.

Ostatní široká, dospělá veřejnost

Do této skupiny patří zejména běžná a odborná dospělá veřejnost.

Různé specifické profesní, zájmové a sociální skupiny

Sem řadíme ostatní skupiny a jednotlivce, které mají ve vzdělávání specifické potřeby a požadavky. Jedná se například o zemědělce, seniory, rodiny s dětmi, pracovníky turistických služeb, členy zájmových spolků, sportovce, provozní pracovníky apod.

¹⁶ Seznam poskytovatelů služeb v EVVO viz poznámka č. 9.

¹⁷ Významnou síťovací organizací v oblasti EVVO je Krasec, z.s., <https://www.krasec.cz/>

V. Návrh organizačního a institucionálního zajištění a systému spolupráce, předávání a výměny informací

Systém organizačního a institucionálního zabezpečení a systému spolupráce, předávání a výměny informací vychází zejména z těch prvků, které se již osvědčily v dosavadní praxi Jihočeského kraje a je doplněn o návrhy na základě zkušeností z jiných krajských systémů EVVO.

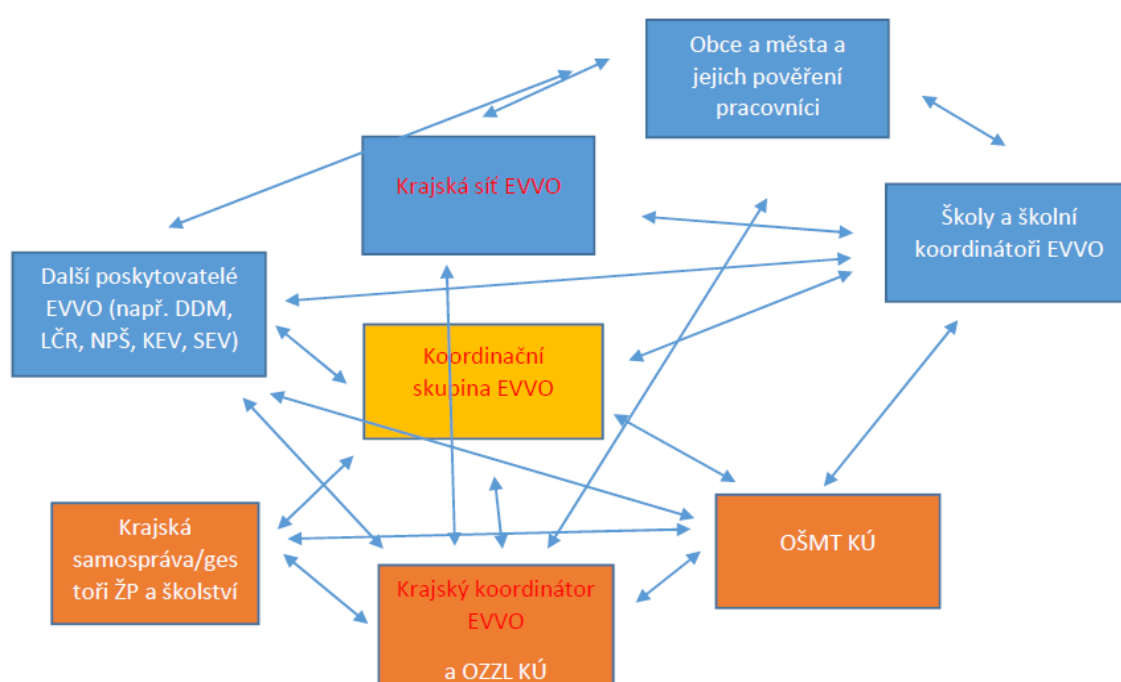
K zajištění a posílení tohoto organizačního a institucionálního zabezpečení, spolupráce a komunikačních vazeb směřuje část opatření ve Strategických oblastech 1 a 3. Zde je shrnut jejich celkový systém.

Klíčové složky tohoto systému tvoří:

- Krajský koordinátor EVVO (vyčleněný pracovník OZZL KÚ)
- Koordinační skupina propojující zástupce klíčových aktérů EVVO
- Krajská samospráva, zejména gestoři oblasti životního prostředí a oblasti školství
- OZZL a OŠMT KÚ
- Krajská síť EVVO
- Další poskytovatelé EVVO
- Města a obce, zejména ORP a pracovníci jejich úřadů s gescí za EVVO
- Školy a školní koordinátoři EVVO

Tyto složky zároveň figurují jako gestoři či spolupracující subjekty u konkrétních aktivit v Akčním plánu EVVO.

Hlavní linie spolupráce a komunikační vazby ilustruje následující schéma:

VI. Návrh možných zdrojů financování pro rozvoj systému EVVO v Jihočeském kraji

Možné zdroje financování zahrnují jednak vlastní zdroje kraje, jednak externí zdroje, jejichž využití mohou kraj a klíčoví aktéři v kraji aktivně ovlivnit. Na finanční nástroje je zaměřen Strategický cíl 1.2 a na něj navazující opatření ve Strategické oblasti 1.

Z výzkumu s názvem *Analýza dotačních programů na podporu environmentálních programů, zejména z oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty* (Činčera et al., 2017) - vyplývají tato hlavní zjištění:

- Financování EVVO v ČR je postaveno na přímých platbách účastníků a příjmech z veřejné správy a „neukazují se náznaky toho, že by se tento trend měl změnit“
- Krajské a městské prostředky vynakládané na EVVO jsou celkově větší než prostředky MŽP či SFŽP, existují však velké regionální rozdíly
- Z celkových odhadovaných prostředků z veřejné správy 130 mil. Kč ročně tvoří 50 – 60 mil. Kč prostředky vynakládané 14 kraji na regionální projekty, cca 30 – 40 mil. Kč z Národního programu Životní prostředí (SFŽP), prostředky MŽP jsou v řádu několika milionů. Prostředky krajů jsou spolu s prostředky SFŽP a MŽP (na rozdíl od všech jiných zdrojů) proto v této studii kategorizovány jako „zásadní“.

Finance poskytované státní správou a samosprávou, soukromými donory (např. podniky, nadace, jednotlivci), případně dalšími aktéry (dále jen donátoři), můžeme v Jihočeském kraji rozdělit dle těchto kritérií:

1) Délka financování

a) Dlouhodobé financování EVVO

Takto jsou obvykle podporovány organizace a instituce, které zřizuje veřejná správa a které mají EVVO v náplni činnosti. Jedná se zejména o školy a školská zařízení, u nichž zajišťování EVVO vyplývá ze zákona a RVP, dále např. zoo, správy CHKO, další příspěvkové organizace apod. Financování EVVO je součástí běžných rozpočtů. Pokud organizace nemá speciální úsek EVVO, obvykle nejsou v rozpočtech náklady na EVVO speciálně sledovány.

Dále mohou donátoři dlouhodobě podporovat vybrané organizace a instituce, které plní služby přímo žádané, potřebné. Tyto finance jsou součástí obecnějších položek rozpočtu a vyplácejí se například na základě dlouhodobých smluv, zakázek apod.

Rovněž sem řadíme vlastní finanční zdroje organizací a institucí, např. příjmy z plateb za kroužky, výukové programy, semináře, prodeje pomůcek a další příjmy z vlastní činnosti.

b) Krátkodobé financování EVVO

Krátkodobou podporou obvykle bývají individuální granty a dotace, výjimečně i zakázky. Jsou většinou určeny na jednorázové, krátkodobé, nepravidelné nebo inovativní aktivity.

2) Zdroje financování

a) Vlastní zdroje poskytovatelů EVVO

Jsou to finanční zdroje, které organizace a instituce získávají za poskytování svých služeb EVVO, případně z další činnosti. Jedná se zejména o platby za kroužky, výukové programy (krátkodobé i pobytové), semináře, tábory, prodej metodických a vzdělávacích materiálů a pomůcek apod.¹⁸

b) Obce

Jedná se o prostředky z rozpočtů obcí, které jsou určené na EVVO přímo nebo nepřímo. Délka financování i způsob poskytnutí prostředků obvykle závisí na velikosti a struktuře dané obce.

c) Jihočeský kraj

Jihočeský kraj je pro většinu organizací a institucí činných v EVVO jedním z nejvýznamnějších a dlouhodobých zdrojů financí pro EVVO.

i) Dotační programy (Odbor evropských záležitostí)

Jihočeský kraj poskytuje finance pro EVVO převážně formou dotací, obvykle krátkodobých. EVVO je financováno z Prioritní osy Environmentální udržitelnost a soudržnost regionu¹⁹ Všichni relevantní zájemci mohou žádat také o finance na podporu volnočasových aktivit dětí a mládeže, dále pak na vybavení a rekonstrukce zahrad mateřských a základních škol. Pro mateřské a základní školy a školská zařízení zřizované obcemi Jihočeského kraje do 3 tisíc obyvatel jsou vyhlašovány dotace na rekonstrukce budov, které povedou k celkovému snížení energetické náročnosti. Dalším dotační oblastí s jistým přesahem do EVVO je podpora cestovního ruchu, kdy je možnost v rámci jednoho z opatření žádat o dotace například na vznik nových naučných stezek a obnovu stávajících, doprovodnou infrastrukturu v rámci venkovské turistiky (vybavení nástroji pro ukázkou práce na farmách – např. zpracování vlny, související řemesla, zřízení půjčovny kol a koní v rámci agroturistiky, jízdáren apod., podpora regionálních značek aj.). Administraci dotačních programů má na starost Odbor evropských záležitostí, další finance jdou z rozpočtů některých odborů (viz ii), iii) a iv)).

ii) Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví

V rozpočtu OZZL je zahrnuta rozpočtová položka EVVO²⁰ na nákup služeb EVVO – v r. 2020 a 2021 zde bylo rozpočtováno po 1,2 mil. Kč. Jde o prostředky, z nichž jsou 2/3 cíleně poskytovány na plnění úkolů krajské Koncepce EVVO.

iii) Odbor školství, mládeže a tělovýchovy

Z rozpočtu odboru jdou dlouhodobé finance pro organizace a instituce zřizované přímo Jihočeským krajem, které u škol závisí zejména na počtu dětí a žáků a u školských zařízení na množství mimoškolní a pravidelné zájmové činnosti s dětmi a mládeží. Samostatná rozpočtová položka EVVO²¹ v rozpočtu OŠMT zahrnuta není.

iv) Odbor regionálního rozvoje, územního plánování, stavebního řádu

Odbor má mj. působnost v oblasti cestovního ruchu, kde některé aktivity mají vzdělávací a osvětový potenciál (interpretace místního přírodního a kulturního dědictví, venkovská turistika apod.)

¹⁸ Kvůli pandemii COVID 19 byly tyto finance v roce 2020 i 2021 značně omezeny.

¹⁹ V roce 2020 byly dotace do EVVO z této osy zrušeny, kvůli pandemii COVID 19. V době finalizace této koncepce nebylo jasné, jestli budou finance na dotace do EVVO obnoveny.

²⁰ EVVO je v rozpočtové skladbě vedena v paragrafu 3792 Ekologická výchova a osvěta.

d) Celostátní národní zdroje²¹

i) Ministerstvo životního prostředí ČR

Ministerstvo každoročně vypisuje Program na podporu projektů nevládních neziskových organizací (NNO) v oblasti ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje. Dotace jsou poskytovány ve dvou podprogramech na příslušný kalendářní rok.

ii) Státní fond životního prostředí

Patří pod Ministerstvo životního prostředí a byl zřízen za účelem investic do životního prostředí. Finance lze čerpat z Národního programu Životní prostředí. Program podporuje projekty a aktivity přispívající k ochraně životního prostředí v České republice a je navržen jako doplňkový k jiným dotačním titulům²².

iii) Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy ČR

Ministerstvo školství vypisuje programy podpory dětí a mládeže, včetně podpory dlouhodobých a inovativních aktivit a příležitostně i dotační a rozvojové programy, v nichž se v minulosti objevovaly možnosti pro podporu EVVO ve školách.

iv) Ministerstvo pro místní rozvoj

Vypisuje dotace pro nestátní neziskové organizace a další subjekty na udržitelný rozvoj regionů, měst a obcí a na podporu cestovního ruchu v regionech.

v) Ministerstvo zemědělství

Poskytuje dotace na projekty v rámci hlavních oblastí státní dotační politiky²³ a zároveň spadajících do působnosti Ministerstva zemědělství. Do oblasti EVVO zasahuje např. podporou lesnické pedagogiky a vzdělávání v oblasti zemědělství.

e) Evropa a Evropská unie

V současné době dobíhá období podpory z ESIF pro roky 2014 – 2020. Nové operační programy (OP) pro období 2021+ se nastavují. **Významné operační programy pro EVVO:**

- OP Výzkum, vývoj a vzdělávání (2014-2020) - některé projekty financované z tohoto OP přesahují do období 2021+. Na úrovni krajů, včetně Jihočeského kraje je to zejména:
 - Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Jihočeském kraji - dlouhodobým cílem projektu je vznik funkčního systému spolupráce mezi všemi aktéry v oblasti vzdělávání, zlepšení řízení, rozvoje hodnocení kvality a plánování strategických kroků k naplnění Dlouhodobého záměru vzdělávání a vzdělávací soustavy Jihočeského kraje a rozvoj potenciálu každého žáka.²⁴
- OP Jan Amos Komenský - navazuje na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání. Jeho cílem je podpořit kvalitu a dostupnost vzdělávání na všech úrovních – počínaje předškolním vzděláváním a konče oblastí vysokého školství, výzkumu a vývoje.
- Integrovaný regionální operační program (2021 – 2027) - prioritou programu je vyvážený rozvoj území, zkvalitnění infrastruktury, zlepšení veřejných služeb a veřejné správy a zajištění udržitelného rozvoje v obcích, městech a regionech (včetně infrastruktury pro vzdělávání).
- OP Zaměstnanost plus 2021 – 2027 - podporuje mj. profesní vzdělávání dospělých.

²¹ Pro některé instituce a organizace jsou tyto zdroje hůře dostupné, či nedostupné zejména z důvodů administrativní zátěže a s tím souvisejícího množství personálu, kterým organizace disponuje.

²² NPŽP – Národní program Životní prostředí - <https://www.narodniprogramzp.cz/>

²³ Hlavní oblasti státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím na podporu veřejně prospěšných činností pro rok 2021 - <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/aktuality/hlavni-oblasti-statni-dotacni-politiky-vuci-nejstatnim-neziskovym-organizacim-na-podporu-verejne-prospesnych-cinnosti-pro-rok-2021--182471/>

²⁴ Více zde: <https://kap.kraj-jihocesky.cz/>

- Programy přeshraniční spolupráce - jsou zaměřeny na regionální a místní projekty s přeshraničním významem, u kterých bude opět kladen velký důraz na jejich skutečné přeshraniční dopady. Jihočeský kraj byl např. zapojen v programu Interreg Rakousko – ČR v rámci projektu „Klimatická zeleň – adaptace na klimatické změny pomocí zelené infrastruktury“, kde byla část činnosti zaměřená na osvětu a vzdělávání (do října 2020, zapojené regiony Dolní Rakousko, jižní Morava, jižní Čechy).

Mimo operačních programů řízených na národní či regionální úrovni EVVO dále podporují i centralizované dotační programy EU:

- ERASMUS+ - podporuje spolupráci a mobilitu ve všech sférách vzdělávání, v odborné přípravě a v oblasti sportu, mládeže a neformálního vzdělávání.
- DEAR - Program Evropské komise pro rozvojové vzdělávání a zvyšování povědomí.
- Horizon 2020 - v prioritě Společenské výzvy je podporován výzkum, který směřuje k řešení zásadních otázek a problémů, s nimiž se potýká evropská společnost - tzv. společenských výzev.
- Program Life - finanční nástroj EU pro životní prostředí a klima, slouží k podpoře a rozvoji environmentální legislativy v Evropské unii. Podporuje projekty v oblasti ochrany přírody a krajiny, životního prostředí a klimatu v celé EU. Jihočeský kraj je aktuálně koordinátorem projektu Optimalizace zajišťování managementu lokalit Soustavy Natura 2000 v Jihočeském kraji a na jižním Slovensku (CZ-SK South LIFE, LIFE 16 NAT/CZ/000001), realizace 2017 – 2024. Práce s veřejností, majiteli pozemků, obcemi a školami je důležitou součástí projektu – zahrnuje exkurze do lokalit soustavy Natura 2000, tematické semináře, workshopy, soutěže pro školy, putovní výstavu, budování broukovišť, vydávání tematických publikací, instalace informačních panelů v terénu, specializované internetové stránky. Projekt získal nejvyšší dotaci z programu LIFE v ČR – 5 085 000 eur + příspěvek MŽP 370 000 eur.

Vedle fondů EU jsou významným zdrojem i Fondy EHP a Norska či Fond švýcarsko-české spolupráce. EVVO mohou podporovat (vedle řady jiných aktivit) rovněž některé další zahraniční či bilaterální zdroje - např. granty Velvyslanectví USA či Česko-německý fond budoucnosti.

f) Ostatní

i) Nadace a nadační fondy

Jejich hlavním cílem je poskytovat nadační příspěvky zejména na podporu aktivit NNO, škol apod., mj. i na projekty realizované v oblasti EVVO. K významnějším nadacím v této oblasti patří např. Nadace Partnerství, NROS, Nadace VIA, Nadace OSF, ze zahraničních např. Německá spolková nadace pro životní prostředí (DBU).

ii) Státní podniky

Patří sem např. Lesy České republiky, s.p., které vypisují drobné granty pro NNO na environmentálně zaměřená témata.²⁵

iii) Soukromé podniky

Některé firmy vypisují drobné granty jak pro NNO, tak pro školy a školská zařízení na aktuální environmentálně zaměřená témata či poskytují přímou finanční podporu.

²⁵ Vzhledem k stávající ekonomické situaci LČR, s.p. je poskytování darů v současné době pozastaveno.

VII. Návrh Akčního plánu 2021-2025

Návrh Akčního plánu vychází ze zákonné povinnosti kraje zpracovávat a aktualizovat koncepcce EVVO, podporovat environmentální poradenství a umožňovat obcím podílet se na koncepci EVVO dle zákona č. 123/1998 Sb. o právu na informace o životním prostředí, § 13 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta. Proto konkretizuje potřebné aktivity k naplnění strategických cílů a opatření.

Strategická oblast 1: Udržitelnost systému a prostředí pro EVVO

Specifický cíl 1.1: V kraji je dostatečná nabídka programů EVVO zajištěná posílením kapacit poskytovatelů EVVO a zesíleným zapojením klíčových aktérů EVVO

Specifikace opatření k strategickému cíli:

Aktivita 1.1.1 Určit odpovědného pracovníka za oblast EVVO v rámci odboru školství, mládeže a tělovýchovy krajského úřadu Jihočeského kraje a nastavit mechanismus jeho pravidelné komunikace s krajským koordinátorem EVVO a dalšími složkami krajského systému EVVO

Indikátor: Je určen pracovník OŠMT odpovědný za oblast EVVO

Termín: 30. 9. 2021

Gestor: OŠMT KÚ

Spolupráce: Člen rady kraje s gescí za školství, krajský koordinátor EVVO

Odhadované finanční náklady: V rámci činnosti OŠMT

Aktivita 1.1.2 Oslovit regionální akademická pracoviště s nabídkou nominace zástupce do Koordinační skupiny EVVO a zapojení do konkrétních aktivit EVVO (vzdělávací akce, projekty apod.)

Indikátory: Oslovená pracoviště, zvýšené zapojení v koordinační skupině a aktivitách EVVO

Termín: 30. 9. 2021

Gestor: Krajský koordinátor EVVO

Spolupráce: Koordinační skupina EVVO

Odhadované finanční náklady: V rámci činnosti krajského koordinátora

Aktivita 1.1.3 Navrhnout způsoby podpory, motivace a oceňování škol a zřizovatelů škol při realizaci a podpoře EVVO (např. účelové příspěvky na EVVO, propagace aktivních škol a zřizovatelů v propagačních materiálech kraje, oceňování aktivních škol a zřizovatelů ze strany vedení kraje)

Indikátor: Existuje popis způsobů podpory škol a zřizovatelů škol v realizaci EVVO

Termín: 30. 6. 2022

Gestor: OŠMT KÚ, OZZL KÚ

Spolupráce: Krajský koordinátor EVVO, Koordinační skupina EVVO, člen rady kraje s gescí za oblast školství

Odhadované finanční náklady: Účelové příspěvky dle návrhu OŠMT, odhad řádově 200 000 Kč ročně, ostatní v rámci rozpočtu kraje

Aktivita 1.1.4 Projednat možnost spolupráce se SMOJK při sdílení a výměně zkušeností měst a obcí se vzděláváním pro své občany a vzděláváním úředníků v oblasti EVVO, a rozšíření příkladů dobré praxe (vedle krajského města České Budějovice i např. města Strakonice, Třeboň, Prachatice, Písek, Vimperk, vzdělávání ve městech zapojených v místní Agendě 21)

Indikátory: Uskutečněné jednání se SMOJK, uskutečněné aktivity zaměřené na sdílení mezi obcemi

Termín: 31. 12. 2022

Gestor: Krajský koordinátor EVVO

Spolupráce: Koordinační skupina EVVO, člen rady kraje s gescí za oblast životního prostředí, SMOJK, obce s rozšířenou působností

Odhadované finanční náklady: V rámci činnosti krajského koordinátora EVVO

Aktivita 1.1.5 Každoročně vyhodnotit v Koordinační skupině EVVO průběžné plnění Akčního plánu EVVO, mj. z hlediska vývoje stability a kapacity krajské sítě EVVO a jednotlivých poskytovatelů EVVO, a to i s ohledem na regionální pokrytí

Indikátor: Uskutečněné vyhodnocení (zápis z jednání Koordinační skupiny)

Termín: 31. 3. 2022 a dále vždy k 31. 3. každého roku za předchozí rok

Gestor: Krajský koordinátor EVVO

Spolupráce: Koordinační skupina EVVO, Krajská síť EVVO

Odhadované finanční náklady: V rámci činnosti krajského koordinátora EVVO

Aktivita 1.1.6 Komplexně vyhodnotit naplnění Akčního plánu EVVO a postup plnění Koncepce EVVO (mj. z hlediska vývoje stability a kapacity krajské sítě EVVO a jednotlivých poskytovatelů EVVO, a to i s ohledem na regionální pokrytí) a připravit návrh Akčního plánu 2026+

Indikátory: Uskutečněné vyhodnocení – analýza, připravený Akční plán 2026+

Termín: 30. 9. 2025

Gestor: OZZL KÚ

Spolupráce: Koordinační skupina EVVO, OŠMT KÚ, další aktéři systému EVVO, vybraný zpracovatel

Odhadované finanční náklady: Ca 100 000 Kč + v rámci činnosti OZZL a OŠMT

Aktivita 1.1.7 Obnovit dotační program EVVO a zajistit jeho vyhlášení (doporučená alokace: srovnatelná s ročním průměrem za období 2015-2019)

Indikátor: Každoročně je vyhlášován dotační program s alokací nad průměrem období 2015 - 2019

Termín: V roce 2021 na rok 2022 a dále každoročně

Gestor: Zastupitelstvo Jihočeského kraje

Spolupráce: Krajský koordinátor EVVO, členové rady kraje s gescí za oblast životního prostředí a za oblast školství, OZZL KÚ

Odhadované finanční náklady: 3 000 000 Kč ročně + zdroje subjektů realizujících aktivity (spolufinancování)

Aktivita 1.1.8 Analyzovat a projednat možnosti nastavení takových podmínek dotačního programu EVVO, které by umožňovaly i dlouhodobější realizaci aktivit, zálohové platby a dostatečnou šíři uznatelných nákladů (srovnatelnou s dalšími dotačními programy)

Indikátory: Proběhlá jednání. Jsou aktualizovány podmínky dotačního programu.

Termín: V roce 2021 na rok 2022 a dále každoročně

Gestor: OZZL, krajský koordinátor EVVO

Spolupráce: Člen rady kraje s gescí za oblast životního prostředí, člen rady kraje s gescí za oblast školství, vedoucí OŠMT KÚ, vedoucí oddělení administrace dotačních programů OEZI Jihočeského kraje KÚ, vedoucí OEKO KÚ, Koordinační skupina EVVO

Odhadované finanční náklady: V rámci činnosti OZZL a OEZI

Aktivita 1.1.9 Vyčlenit v rozpočtu OZZL KÚ prostředky na fungování krajské sítě EVVO, na systémové využití kapacit organizací schopných zajistit celokrajské služby EVVO pro školy v potřebné tematické šíři (dlouhodobé programy a projekty, DVPP, environmentální výukové programy včetně pobytových, přírodovědné exkurze) – t.č. jde o CEGV Cassiopeia České Budějovice – a na další přímé zakázky či příspěvky na aktivity významné z hlediska kraje, naplňující Koncepti EVVO a Akční plán EVVO

Indikátory: Existuje výkaz aktivit financovaných z rozpočtové položky na EVVO. Do financování jsou zahrnuty aktivity krajské sítě a aktivity celokrajského významu zajišťované poskytovateli EVVO. Objem prostředků meziročně neklesá.

Termín: 31. 12. 2021 na rok 2022 a dále každoročně

Gestor: OZZL KÚ

Spolupráce: Krajský koordinátor EVVO

Odhadované finanční náklady: Ca 1 300 000 Kč v rámci rozpočtu OZZL

Aktivita 1.1.10 S důrazem na udržení a posílení působnosti vybraných DDM s pracovišti EVVO (případně dle potřeby i u dalších školských zařízení a škol zřizovaných krajem) v jejich rozpočtu určit a sledovat prostředky na EVVO

Indikátor: Existuje výkaz aktivit DDM (případně dalšími zřizovanými školskými zařízeními a školami zřizovanými krajem) uskutečněných s využitím prostředků přidělených do jejich rozpočtu na EVVO a sledovaných dle určeného účelového znaku pro identifikaci rozpočtových prostředků

Termín: 31. 12. 2021 na rok 2022 a dále každoročně

Gestor: OŠMT KÚ

Spolupráce: Člen rady kraje s gescí za oblast školství, krajský koordinátor EVVO

Odhadované finanční náklady: Ca 200 000 Kč ročně

Aktivita 1.1.11 Analyzovat a projednat možnost kraje podpořit EVVO ve školách a školských zařízeních z prostředků krajského rozpočtu v oblasti školství a ze zdrojů mimo krajský rozpočet, které kraj může získat - například z Krajského akčního plánu vzdělávání

Indikátory: Existence nástrojů podpory EVVO ve školách a školských zařízeních. Je vyčíslen objem prostředků vynaložených na EVVO v oblasti školství.

Termín: 30. 6. 2022

Gestor: OŠMT KÚ, OZZL KÚ

Spolupráce: Člen rady kraje s gescí za oblast školství, krajský koordinátor EVVO

Odhadované finanční náklady: Projednání v rámci činnosti OŠMT a OZZL, v případě schválení pak ca 200 000 Kč ročně z rozpočtu kraje + případné další zdroje mimo rozpočet kraje

Aktivita 1.1.12 Aktivně doporučovat projekty EVVO k finanční podpoře ze zdrojů mimo krajský rozpočet a vyhodnocovat možnost partnerství kraje ve významných projektech s regionálním významem

Indikátory: Existují vydaná doporučení a potvrzená partnerství kraje

Termín: Průběžně 2021 - 2025

Gestor: Člen rady kraje s gescí za oblast životního prostředí (na základě návrhů Koordinační skupiny EVVO a krajského koordinátora EVVO)

Spolupráce: Koordinační skupina EVVO, krajský koordinátor EVVO, člen rady kraje s gescí za oblast školství

Odhadované finanční náklady: Bez nákladů z rozpočtu kraje

Aktivita 1.1.13 Zajistit pokračování financování vzdělávání a osvěty v oblasti prevence vzniku a znovuvyužití odpadů ve spolupráci kraje a soukromých společností

Indikátory: Existuje výkaz uskutečněných aktivit, součástí je objem vynaložených veřejných a soukromých prostředků, který je srovnatelný s obdobím do r. 2020.

Termín: 31. 12. 2022

Gestor: OZZL KÚ

Spolupráce: vedoucí oddělení odpadů OZZL KÚ, spolupracující podnikatelské subjekty, krajský koordinátor EVVO

Odhadované finanční náklady: Ca 1 000 000 až 1 500 000 Kč v rámci rozpočtu OZZL + zdroje spolupracujících firem mimo rozpočet kraje (ca 6 – 7 mil. Kč)

Aktivita 1.1.14 Na základě příkladu vzdělávání a osvěty v oblasti prevence vzniku a znovuvyužití odpadů prozkoumat možnosti spolupráce, uzavření dohod o spolupráci či memorand s věcně příslušnými složkami veřejné správy a s relevantními podnikatelskými subjekty na financování tematicky specifických programů EVVO zajišťovaných poskytovateli EVVO (např. voda, energie, lesy, zemědělství, rybářství a včelařství- potraviny, ochrana přírody...)

Indikátory: Proběhlá jednání. Uzavřené dohody a memoranda.

Termín: 31. 12. 2023

Gestor: OZZL KÚ

Spolupráce: Člen rady kraje s gescí za oblast životního prostředí, Koordinační skupina EVVO, spolupracující podnikatelské subjekty, krajský koordinátor EVVO

Odhadované finanční náklady: Projednání v rámci rozpočtu OZZL, v případě spoluprací potenciálně řádově desítky či stovky tisíc Kč z rozpočtu kraje + zdroje spolupracujících složek a podnikatelských subjektů.

Strategická oblast 2: Kvalita, diverzita a inovace v EVVO

Specifický cíl 2.1: Kvalitní a stále se zlepšující programy EVVO reagující na nadregionálně i regionálně zásadní výzvy

Specifikace opatření k strategickému cíli:

Aktivita 2.1.1 Uskutečňovat a podporovat vzdělávání a sdílení lektorů, metodiků, školních koordinátorů EVVO a dalších učitelů zaměřené na rozvoj dovedností pro vytváření, vedení a vyhodnocování programů EVVO, podporovat každoroční setkání školních koordinátorů EVVO a každoroční krajskou konferenci EVVO pro pedagogy

Indikátor: Jsou podpořeny a uskutečněny vzdělávací akce.

Termín: Průběžně 2021 - 2025

Gestor: Krajský koordinátor EVVO a vybraní poskytovatelé EVVO

Spolupráce: OŠMT KÚ, Krajská síť EVVO, další poskytovatelé EVVO

Odhadované finanční náklady: Prostřednictvím dotačního programu (aktivita 1.2.1) , rozpočtu kraje (aktivity 1.2.3 až 1.2.5) a zdrojů mimo krajský rozpočet (aktivity 1.2.6) + zdroje realizujících subjektů

Aktivita 2.1.2 Propagovat podpořené metodicky kvalitní programy reagující na klíčová environmentální témata, uplatňování inovativních přístupů (jako je výuka reálným světem, mimo školu - v obci a přírodě - učení venku, místně zakotvené učení a klimatické vzdělávání) – např. publikovat je, zajistit či podpořit pořádání vzdělávacích akcí o nich, využívat je jako příklady ve vzdělávacích akcích

Indikátor: Přehled publikovaných a prezentovaných programů a přístupů

Termín: Průběžně 2021 - 2025

Gestor: Krajský koordinátor EVVO

Spolupráce: Krajská síť EVVO, další poskytovatelé EVVO

Odhadované finanční náklady: Prostřednictvím dotačního programu (aktivita 1.2.1) , rozpočtu kraje (aktivity 1.2.3 až 1.2.5) a zdrojů mimo krajský rozpočet (aktivity 1.2.6) + zdroje realizujících subjektů

Aktivita 2.1.3 Každoročně zajistit nabídku vzdělávání, podporovat dlouhodobou metodickou pomoc, možnosti sdílení dobré praxe a dalšího vzdělávání pro pedagogy, včetně možnosti absolvování specializačního studia pro školní koordinátory EVVO a motivovat vedení a zřizovatele škol k vyslání pedagogů do nich (zahrnout do porad ředitelů, propagovat dobrou praxi a přínosy proškolených koordinátorů EVVO, analyzovat možnost účelových příspěvků u organizací zřizovaných krajem)

Indikátory: Existence nabídky vzdělávání. Počet proškolených školních koordinátorů EVVO v kraji.

Termín: Průběžně 2021 - 2025

Gestor: Krajský koordinátor EVVO a vybraní poskytovatelé EVVO

Spolupráce: OŠMT KÚ, Krajská síť EVVO, další poskytovatelé EVVO

Odhadované finanční náklady: Prostřednictvím dotačního programu (aktivita 1.2.1) , rozpočtu kraje (aktivity 1.2.3 až 1.2.5) a zdrojů mimo krajský rozpočet (aktivity 1.2.6) + zdroje realizujících subjektů

Aktivita 2.1.4 Podporovat pořádání regionálních ekologických soutěží a akcí pro žáky ZŠ a SŠ (např. Zlatý list, Ekologická olympiáda, Škola udržitelného rozvoje Jihočeského kraje, Ekologické konference žáků ZŠ a SŠ, Badatelské prezentační soutěže žáků ZŠ a SŠ) a fungování dlouhodobých projektů a sítí zapojujících školy do EVVO (MRKEV – Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy, Mrkvička, Ekoškola, Škola pro udržitelný život, KEV - Klub ekologické výchovy apod.)

Indikátory: Uskutečněné soutěže. Fungující dlouhodobé projekty a sítě. Neklesající počet škol v nich zapojených.

Termín: Průběžně 2021 - 2025

Gestor: Krajský koordinátor EVVO a vybraní poskytovatelé EVVO

Spolupráce: OŠMT KÚ, Krajská síť EVVO, další poskytovatelé EVVO

Odhadované finanční náklady: Prostřednictvím dotačního programu (aktivita 1.2.1) , rozpočtu kraje (aktivity 1.2.3 až 1.2.5) a zdrojů mimo krajský rozpočet (aktivity 1.2.6) + zdroje realizujících subjektů

Strategická oblast 3: Spolupráce, síťování, propojování v EVVO

Specifický cíl 3.1: Systém EVVO postavený na spolupráci a partnerství

Specifikace opatření k strategickému cíli:

Aktivita 3.1.1 Zachovat a naplňovat dohodu o spolupráci mezi krajem a krajskou sítí EVVO – t.č. Krajskou sítí environmentálních center Krasec.

Indikátory: Platná dohoda. Roční přehledy činnosti nebo výroční zprávy krajské sítě EVVO.

Termín: trvale, roční přehledy k 31. 12. daného roku / výroční zprávy k 30. 6. následujícího roku

Gestor: OZZL KÚ

Spolupráce: Krajský koordinátor EVVO, Koordinační skupina EVVO, Krajská síť EVVO

Odhadované finanční náklady: V rámci činnosti OZZL

Aktivita 3.1.2 Obnovit Koordinační skupinu EVVO s účastí věcně příslušných členů rady kraje, krajského koordinátora EVVO, zástupce OŠMT a vyváženým zastoupením různých poskytovatelů EVVO, přijmout její statut, včetně popisu jejího složení a funkce. Dále zajistit její pravidelné a dlouhodobé fungování.

Indikátor: Existuje statut koordinační skupiny. Skupina se pravidelně schází.

Termín: Obnovení do 30. 9. 2021, dále fungování průběžně

Gestor: OZZL KÚ

Spolupráce: Krajský koordinátor EVVO, členové rady kraje s gescí za oblast životního prostředí a školství, OŠMT a krajem zřizované školy a školská zařízení

Odhadované finanční náklady: V rámci činnosti OZZL

Aktivita 3.1.3 Podporovat zapojování škol a dalších poskytovatelů EVVO do metodicky a obsahově kvalitních nadregionálních, celostátních a nadnárodních programů (např. MRKEV, Mrkvička, Ekoškola, Škola pro udržitelný život, Globe, CO2 Liga, Škola udržitelného rozvoje, Školy UNESCO apod.) - zprostředkováním kontaktů, organizací či finanční podporou seminářů, setkání a zapojení v sítích

Indikátor: Poskytovatelé EVVO včetně škol jsou zapojeni alespoň v míře srovnatelné se stavem do r. 2020 nebo vyšší

Termín: Průběžně 2021 - 2025

Gestor: OZZL KÚ

Spolupráce: OŠMT KÚ, krajský koordinátor EVVO, Krajská síť EVVO, další poskytovatelé EVVO

Odhadované finanční náklady: Prostřednictvím dotačního programu (aktivita 1.2.1) , rozpočtu kraje (aktivity 1.2.3 až 1.2.5) a zdrojů mimo krajský rozpočet (aktivity 1.2.6) + zdroje realizujících subjektů

Aktivita 3.1.4 Projednat možnost rozšíření spolupráce a uzavření dohody či memoranda o spolupráci při realizaci EVVO se Správou Národního parku Šumava jako největším národním parkem v ČR se silným zázemím a prostředky pro EVVO

Indikátor: Záznamy z jednání. Existence dohody či memoranda. Aktivity uskutečněné ve spolupráci.

Termín: 30. 9. 2022

Gestor: Krajský koordinátor EVVO

Spolupráce: OZZL KÚ, člen rady kraje s gescí za životní prostředí, Krajská koordinační skupina, Správa Národního parku Šumava

Odhadované finanční náklady: V rámci činnosti krajského koordinátora EVVO

Aktivita 3.1.5 Podpořit zapojení poskytovatelů EVVO (včetně škol) do přeshraniční spolupráce s Rakouskem a Německem (propagace dosavadních společných projektů a aktivit v oblasti EVVO, podpora setkávání v rámci akcí EVVO apod.)

Indikátor: Uskutečněné aktivity v rámci přeshraniční spolupráce

Termín: Průběžně 2021 - 2025

Gestor: OZZL KÚ a OŠMT KÚ

Spolupráce: Krajský koordinátor EVVO, Krajská síť EVVO, další poskytovatelé EVVO, Správa Národního parku Šumava

Odhadované finanční náklady: V rámci činnosti OZZL a OŠMT

Strategická oblast 4: Posilování postavení a porozumění EVVO

Specifický cíl 4.1: Uznání a porozumění významu a roli EVVO (v systému vzdělávání i ochrany životního prostředí)

Specifikace opatření k strategickému cíli:

Aktivita 4.1.1 Propagovat krajský systém EVVO - mj. dosaženou úroveň a kvalitu aktivit a jeho přínos pro zachování hodnot a budování image regionu (přitažlivý region s unikátním přírodním prostředím, historickou tradicí, předpoklady pro udržitelný rozvoj)

Indikátor: Existují PR výstupy zaměřené na propagaci EVVO

Termín: Průběžně 2021 - 2025

Gestor: Krajský koordinátor EVVO a referent pro PR agendu OZZL

Spolupráce: Krajská síť EVVO, další poskytovatelé EVVO, SMOJK

Odhadované finanční náklady: V rámci činnosti OZZL

Aktivita 4.1.2 Uskutečňovat vzdělávací a komunikační akce pro pracovníky a představitele veřejné správy, na úrovni kraje a krajského úřadu, zaměřené na cíle, význam, přínosy, potřebu EVVO – dle aktuálních možností optimálně 1x ročně (např. seznámit s výsledky výzkumů, průzkumů postojů české veřejnosti, environmentální gramotnosti žáků, zahraničními zkušenostmi apod.)

Indikátor: Uskutečněné akce

Termín: Každoročně 2021 - 2025

Gestor: Koordinační skupina EVVO a Krajský koordinátor EVVO

Spolupráce: Poskytovatelé EVVO

Odhadované finanční náklady: V rámci činnosti a rozpočtu OZZL

Aktivita 4.1.3 Podporovat pořádání odborných debat, odborných prezentací, kulatých stolů uskutečňovaných poskytovateli EVVO, včetně krajské sítě EVVO, pro zainteresovanou veřejnost na aktuální a významná environmentální témata (např. voda v krajině, ochrana přírody, stav lesů apod.)

Indikátor: Podpořené akce

Termín: Průběžně 2021 - 2025

Gestor: OZZL KÚ

Spolupráce: Koordinátor EVVO, krajská síť EVVO, poskytovatelé EVVO

Odhadované finanční náklady: Prostřednictvím dotačního programu (aktivita 1.2.1) , rozpočtu kraje (aktivity 1.2.3 až 1.2.5) a zdrojů mimo krajský rozpočet (aktivity 1.2.6) + zdroje realizujících subjektů

Aktivita 4.1.4 Podpořit či iniciovat debaty a projednávání (potenciálně) konfliktních témat v oblasti životního prostředí s využitím nezávislých facilitátorů, zapojením dotčených aktérů a expertů zkoumajících daný problém z různých úhlů pohledu a východisek

Indikátor: Uskutečněné akce

Termín: Průběžně 2021 - 2025

Gestor: OZZL KÚ a člen rady kraje s gescí za oblast životního prostředí

Spolupráce: Poskytovatelé EVVO

Odhadované finanční náklady: Prostřednictvím dotačního programu (aktivita 1.2.1) , rozpočtu kraje (aktivity 1.2.3 až 1.2.5) a zdrojů mimo krajský rozpočet (aktivity 1.2.6) + zdroje realizujících subjektů

Strategická oblast 5: Vzdělávací cíle a relevantní témata EVVO

Specifický cíl 5.1: Vzdělávací programy a osvětové aktivity naplňují cíle EVVO a řeší relevantní témata

Specifikace opatření k strategickému cíli:

Aktivita 5.1.1 Podporovat vytváření a vyhodnocování programů z hlediska jejich přínosu k cílům EVVO (dle Státního programu EVVO jde o oblasti Vztah k přírodě, Vztah k místu, Ekologické děje a zákonitosti, Environmentální problémy a konflikty a Připravenost jednat ve prospěch životního prostředí) a k řešení zásadních témat EVVO (dle Státního programu EVVO: příroda, místo-sídlo-krajina, udržitelná spotřeba, klima v souvislostech) a dalších obecných témat ochrany životního prostředí a podporovat uplatňování regionálních specifik v kontextu zachování kulturního a přírodního dědictví kraje a uplatnění těchto aktuálních aspektů ve vzdělávacích programech a osvětových aktivitách

- jako součást naplňování Aktivit v oblastech 1 až 4, zejména Aktivit 1.2.1, 1.2.3, 1.2.4 a 2.1.2